

statuje, že se přísné zamítání úroků stalo otázkou, když do Jednoty vstupovali páni, kteří měli peníze rozpůjčeny a nemohli je hned vypovědět. Bratři zprvu žádali, aby takoví noví členové peníze vyzdvihli a vložili je do nemovitostí. Pak uvážili, že jde při úrocích spíše o motiv půjčky. Písmo zapovídá úrok proto, aby chudí nebyli utiskováni od bohatých. Takoví dráči, kteří půjčkami utiskují chudé, nemají v Božím lidu místa. Nyní však zhusta bohatí nutí chudší, aby jim půjčovali pro jejich ziskné podnikání a pomocí těchto peněz utiskují sociálně slabé rozšiřováním svých statků. I stanoví dekret, aby bohatší půjčovali chudým bezúročně. Ti pak Bratři, kteří nutně musí peníze půjčovat, protože jsou živi z kapitálu ve své nemoci, ve stáří nebo ve vdovství, ať půjčují bohatým, kteří jim mohou úrok snadno zaplatit, protože jejich penězi vydělávají. Takoví podnikatelé by neměli být, ale jsou tu — a „svět kdo napraví“?

Ale ovšem již r. 1535 nutily poměry ve sborech Úzkou radu k úvaze, proč lid i duchovenský dorost *nemá důvěrnosti k správám.* Shledáno mimo jiné, že není v pořádku vztah mezi mladšími a staršími kněžími, že není dosti úcty k Starším i že Úzká rada nevyniká určitou a důslednou orientací; kazatelé jsou příliš samolibí; žalovalo se na rozpustilost ve sborech, na lehké rozhřešování. A zároveň bylo upozorňováno na nezřízené vychvalování cizích spisů s tupením domácích od učedníků — snad míněn i případ Mitmánekův — na nejednotnost v učení a ve spisech, na vysoké a necelé kázání, jímž se patrně rozumí opomíjení jiných stránek zdravého učení při nestřídmém kázání o jistém spasení, nerozšafné vyvyšování víry a hanění skutků. Tu jsou již zřejmé narážky na nepříznivý vliv učení luterského, resp. luterství špatně pochopeného. [D 152 n.]

A r. 1546, v roce smrti Lutherovy, se Úzká rada výslovně obrátila *zpět k B. Lukášovi.* Starší znovu zkoumali jeho „Zprávy kněžské“, před patnácti léty „poopuštěné a opovržené“, protože Bratři „jakož prve tak i tehdy vždy hledali, mohli-li by co lepšího mimo [t. j. nad] Jednotu naleznouti“. Úzká rada vzpomněla tehdejší slávy a přitažlivosti luterství. „Ale v prodlouženém času i skrze skutečné zkušené poznáno jest od nás, že víc blesku

v slavných výmluvnostech slov a v slibných lahodách řeči z umění jazyků [po čemž všecken svět dychtí] bylo jest, nežli celost a dokonalost pravdy Bohem zřízeného spasení. A protož se k tomu, což Bůh Jednotě prve z milosti dáti ráčil, obrátivše se srdcem a myslí svou, s pilností již jmenovanou knihu před sebe vzali, a čtli sme naskrze všecku a soudili, i našli celost víry i smysla jejího při všech pravdách k spasení potřebných, a že není nám potřebí jinde lepšího hledati, ale doma Jednotě od Boha daného umění s vděčností užívatí. A tak sme se na tom všickni snesli a za jednoho člověka srovnali, abychom na domácích věcech dosti měli a k nim se celým srdcem navrátili i napravili, a je, ač by kde bylo potřebí, napravovali, co sme pak kde opustili, pokání činili.“ Zejména B. Roha svědčil, že nikde ve spisech reformačních učitelů nakonec „nenalezl tak celého a gruntovního učení při všem Bohem zřízeném spasení jako v Jednotě bratrské“. S pláčem osvědčil, že si německými knihami překážel v pravém ocenění velikých a přecistých věcí, které Jednota má. I došli Bratři k novému poznání, že jejich „věci domácí“ jsou nejlepší. [D 164 n.]

Dostali se tedy opět k slovu ti, kdo se pozastavovali nad B. Bavorským, že k posledku jeho působení byl oslaben řád v Jednotě, a Augustovo radostné hodnocení manželství posuzovali jako dávání plné svobody hříchům [1535]. Nyní se vedle B. Roha zejména B. Augusta obrátil s vervou své osobnosti k linii Lukášově právě i v otázce manželství chválou celibátu, takže se srazil s bakalářem B. Jirkem, jenž v Litomyšli působil od r. 1544 jako učitel bratrské školy a byl studiemi ve Vitemberku lutersky orientován. I jinak jal se Augusta chválit řády Lukášovy a znovu je zaváděl.

Jistě že hlavní příčinou obratu, který se podle potomního svědectví Blahoslavova počal jevit u B. Roha i u Augusty již kolem r. 1544, bylo *uvolnění kázně* ve sborech i v kněžstvu pod vlivem luterství. Řada kázeňských ustanovení minulých let, jak jsme je vypsali, ukazuje přece právě sem. Bratři, kteří na řád a kázeň nezapomínali ani v této době, zarazili se nad zjevy, které je musily znepokojit. I veliká míra zájmu věnovaná zev-